

วรรณกรรมที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเอง

ศาลเจ้าแม่โตะโมะ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสุไหง โลก เดิมทีเจ้าแม่โตะโมะประดิษฐานอยู่ที่บ้านโตะโมะ อ.สุคิริน จนกระทั่งชาวบ้านได้อัญเชิญมาประดิษฐานที่ อ.สุไหง โลก
ประเพณีศาลเจ้าแม่โตะโมะ อำเภอสุไหง โกล-ลก จังหวัดนราธิวาส

งานประเพณีศาลเจ้าแม่โตะโมะ อำเภอสุไหง-โลก จังหวัดนราธิวาส จัดเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ไม่แพ้ งานประเพณีอื่นๆ ในประเทศไทย ด้วยบุญญาบารมีของเจ้าแม่โตะโมะ ที่ชาวสุไหง โกล-ลก อำเภอกัลเคียงและผู้คนทั่วทุกภาค รวมไปถึงชาวจีน ที่อยู่ในมาเลเซีย สิงคโปร์ต่างเคารพและศรัทธา งานฉลองคล้ายวันเกิดของเจ้าแม่โตะโมะ จึงจัดอย่างยิ่งใหญ่เป็นประจำทุกปีโดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2495

สำหรับประวัติและความเป็นมาของเจ้าแม่โตะโมะเป็นตำนานเล่าสืบต่อกันมาช้านานว่าเจ้าแม่โตะโมะเดิมมีเชื้อสายจากบรรพบุรุษในราชวงศ์ตั้ง ผู้ตรวจราชการเมืองฮกเกี้ยน มีบุตร 6 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 5 คน แต่บุตรชายมีร่างกายอ่อนแอ ผู้ตรวจราชการเมืองฮกเกี้ยน จึงขอบุตรจากเจ้าแม่กวนอิมอีกสักคน

จนกระทั่งปี พ.ศ.1503 (ทางจีน ตรงกับวันที่ 23 เดือน 3) ท่านผู้หญิงของผู้ตรวจราชการเมืองฮกเกี้ยนก็ได้กำเนิดบุตรหญิงอีกคน ที่ตำบล หงหลอ บนเกาะเหมยโจว ในมณฑลฮกเกี้ยน หลังจากเจ้าแม่ได้จุติมาสู่โลก ได้ครบ 1 ขวบก็ไม่เคยร้องไห้แม้แต่ครั้งเดียว และเป็นเด็กที่ฉลาด อายุได้ 6 ขวบ มีอาจารย์มาสอนวิชาให้ ก็สามารถท่องตำราครั้งเดียว ก็จำได้หมด และถ้ามีเวลาว่างจากการเรียนหนังสือก็จะศึกษาธรรมจากท่านผู้หญิงผู้เป็นแม่ จนอายุได้ 13 ปี ได้มีนักพรตชราแนะนำท่านผู้หญิงว่าถ้าบุตรได้รับการชี้แนะทางธรรม อีกหน่อย ก็จะสำเร็จบรรลุนิพพาน จากนั้นนักพรตก็ได้เป็นผู้ชี้แนะทางธรรมจนเจ้าแม่ซึ่งในธรรมเป็นอย่างดี

เมื่ออายุได้ 16 ปี ขณะที่เจ้าแม่กับสาวใช้เดินเล่นในสวนใกล้ ๆ บ่อน้ำก็ได้มีเซียนคนหนึ่งคอย ๆ ปรากฏร่างจากบ่อน้ำลอยตัวขึ้นสู่ท้องฟ้า สาวใช้ต่างวิ่งหนีกันหมดเหลือแต่เจ้าแม่ที่ยืนสงบนิ่งแล้วคุกเข่าลง จากนั้นเซียนก็ได้มอบคัมภีร์ให้เล่มหนึ่ง

เจ้าแม่ได้ศึกษาคัมภีร์จนชีวิตได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างพิสดาร ช่วยปกป้องขจัดมาร
คุ้มครองชาวประชา เห็นฟ้าไปตามท้องทะเลช่วยเหลือผู้ประสบภัยในทะเลจนชาวบ้านที่
อาศัยอยู่ริมทะเลหาบซึ่งในน้ำใจ และความดีของเจ้าแม่จึงร่วมกันสร้างศาลไว้เพื่อสักการ
บูชาจนกระทั่งปี พ.ศ.1523 (ทางจีนตรงกับวันที่ 8 เดือน
9) เจ้าแม่เมื่อความวุ่นวายทางโลก จึงอยากจะอยู่อย่าง
สงบ จึงได้เดินทางสู่เหมยซาน (ภูเขาเหมย) บรรดา
ญาติพี่น้องเห็นเจ้าแม่เดินเหมือนมีก้อนเมฆปรากฏได้
ฝ่าเท้า มีลมพัดผ่านจนร่างเจ้าแม่ค่อย ๆ หายไปในกลีบ
เมฆจนไม่เห็นร่องรอยตั้งแต่นั้นมารวมเวลาพันกว่าปีแล้ว

สำหรับความเป็นมาของศาลเจ้าแม่โตะโม่ที่อำเภอสุ
โขทัยโก-ลก นั้น สืบเนื่องมาจากชาวฝรั่งเศสได้สัมปทานหา
ทองคำที่เขาโตะโม่ อำเภอสุโขทัย มีกัปตัน "คิว" เป็น
หัวหน้าคนงานและเป็นผู้ที่เคารพนับถือเจ้าแม่มาก่อนเวลา
จะสำรวจขุดหาแหล่งทองคำจะอัญเชิญเจ้าแม่มาประทับ
ทรง และมีอยู่ครั้งหนึ่งเจ้าแม่ในร่างทรงบอกว่าบริเวณที่สำรวจห้ามขุดแต่ชาวฝรั่งเศสไม่
เชื่อ จึงทำให้คนงานถูกดินพังทลายฝังเป็นร้อย ๆ คน จนชาวฝรั่งเศสเชื่อและนับถือ อีกทั้ง
ลงทุนให้กัปตันคิวไปเมืองจีน อัญเชิญองค์จำลองของเจ้าแม่มาบูชาที่เขาโตะโม่และสร้าง
ศาลที่ประทับให้

จากนั้นเมื่อประทับทรงเจ้าแม่ก็ชี้แนะ จนขุดพบแร่ทองคำบริสุทธิ์จริงๆทำให้ชื่อเสียง
ของเจ้าแม่ดังระบือไปทั่วและชาวบ้านแถบนั้นได้ขนานนามเจ้าแม่ว่า "เจ้าแม่โตะโม่" ตั้งแต่นั้นมา
ต่อมาไม่นานกัปตันคิว ได้เสียชีวิตลงและเกิดสงครามมหาเอเชียบูรพา(สงครามโลก
ครั้งที่ 2) ผู้คนจึงหนีภัยสงครามไปคนละทิศละทางโดยลี้ภัยมาอาศัยของเจ้าแม่ พร้อม
หน้าในคืนนั้นผู้ที่ลี้ภัยมาอาศัยของเจ้าแม่ไปทั้งเกิดปวดท้องอย่างรุนแรงและเสียชีวิตในเวลาต่อมา

หลังจากสงครามยุติ "ก้านันฟ้า"ลูกชายกัปตันคิวได้ขึ้นไปยังเขาโตะโม่อัญเชิญพระถาง
รูปลงไปได้ที่หมู่บ้านเจ๊ะเหย อำเภอแวง เพื่อให้ชาวบ้านได้สักการบูชา ต่อมาผู้ใหญ่บ้านชื่อ
"จุกไท้"ได้นำพระถางรูป ไปไว้ที่บ้านสามแยก อำเภอแวง และได้ทำองค์จำลองเจ้าแม่ขึ้นมา
ใหม่ พร้อมทั้งจัดงานฉลองให้เจ้าแม่เป็นงานประเพณีเรื่อยมา จนกระทั่งเจ้าแม่ได้ประทับทรง
บอกว่า เมื่อจัดงานครบ 5 ปีแล้ว ให้นำองค์จำลองพร้อมพระถางรูปไปไว้ที่อำเภอสุโขทัยโก-ลก
จากนั้น นายสรกุล กับ เจ้าแก้วร้านบึงจิบฮวด พ่อค้าในอำเภอสุโขทัยโก-ลก ผันเห็น
หญิงคนหนึ่งบอกให้หาคนบริจาคที่ดินสร้างศาล จึงนำความฝันไปเล่าให้คนจีนฟังและบอก
ลักษณะการแต่งกายของผู้หญิงที่ฝันเห็นจึงทราบว่าเป็นองค์เจ้าแม่โตะโม่ ที่มาเข้าฝัน
นายสรกุลจึงบริจาคที่ดินสร้างศาลให้ และวันที่ 15 มกราคม 2495 เป็นวันเริ่มก่อสร้าง
ศาลจนแล้วเสร็จและตั้งชื่อว่า "ศาลเจ้าแม่โตะโม่" พร้อมมีการเลือกตั้งคณะกรรมการ
บริหารกิจการภายในศาล และถือเอาวันทางจีน วันที่ 23 เดือน 3 ซึ่งเป็นวันเกิดของเจ้าแม่จัด
งานฉลอง เป็นประจำทุกปีติดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

**งานประเพณีศาลเจ้าแม่โตะโม่ นอกจากจะจัดขึ้นเป็นประเพณีท้องถิ่นติดต่อกันมาช้านานแล้ว ก็ยัง
ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดนราธิวาสไปด้วย.**

